

היום אני אינני*

מאת שלומית רוזינר

זיק בעיקרון זה, כאשר הילדים הולכים וגדלים, היסודות של הסתפקות במועט, קרבה לטבע, אהבת הארץ, — הטמונים מאחוריו, עדיין שמורים בחיי המשפחה ובחינוך הילדים. והגישה לחיים שיש בהם פשטות וצניעות ניכרת, כמובן, גם במבע השירי של המשוררת.

"היום אני אינני", הוא שמו של קובץ שירי הילדים הראשון של עדולה, הקרוי בשמו של השיר הראשון הפותח את הספר.

את השירים המכונסים בספר אפשר לחלק, על פי אופיים, לשלושה מדורים: א. שירים "פנימיים", "שירי נפש", כמו — היום אני אינני, הדרקון והפניני, נים, כאב ממש, ריב, כשאני סגור ועוד — שירים, שבהם מופנה מבט הילד פנימה, לחקר נפשו שלו. לדוגמא, נעיין בשיר הראשון:

"היום אני אינני" — איפה אני? —
"לבשתי חליפת פורים וירדתי לתור בתוכי".

שני אלמנטים, הקשורים זה בזה, מרכיבים שיר זה: לתור, מכרה. בעזרתם, בלשון ציורית ובכל זאת פשוטה ותמציתית מאד, מצליחה עדולה למסור את ההתנסות העצמאית בהכרה עצמית: "כי לכל אחד, גם לילד, יש בפנים אוצרות

בעודה נערה, לאחר שנפגשה המשוררת סבינה מסג עם נוף הכנרת והוקסמה ממנו, קראה סיפור על נערה בשם עדולה, שחיותה על שפת הכנרת. הכנרת עצמה, והסיפור, בתוכנו ובאווירה שלו, עם הנערה המיוחדת שתוארה בו, הרשימו את סבינה ועוררו בה הזדהות כזו, שלימים, כשהחלה לכתוב ולפרסם את שיריה, היה לה מובן מאליו, ששם העט שלה יהיה — עדולה. ואמנם, סבינה ובעלה, הצייר אהרן מסג, יוצאים מדי שנה עם ילדיהם לנופש ממושך על שפת הכנרת. שם, בין טבילה לשחיה לגלישה, בצל האוהל שמקימה המשפחה בין העצים — מצייר אהרן את ציוריו וסבינה — חורזת את שיריה.

אין ספק, שמשהו מניחוחה של הכנרת, טמון ברקע של רבים משיריה. והרי בשיר רה "ביתי על שפת הכנרת" סיפרה ש:

למרות שביתי על שפת הכנרת
והיא מתחת לפני הים,
אני קרובה שם לשמים
יותר מבכל המקומות בעולם.

משפחת מסג היה כיום בגוש שבחמד. המשק הצנוע שסבינה ואהרן הקימו להם, הושתת על עקרון של — אספקה עצמית של הצרכים. ואף כי קשה להח-

* "היום אני אינני", כתבה: עדולה, הוצאת מסדה, 1982.

עלומים. אז נא ללבוש בגדי כורים ולרדת!

ובודאי נעלה מחצבים נדירים... — הנ־
פש כמכרה, על שלל הקונוטציות הקשו־
רות במושג זה. הנפש, כמקום שיורדים
לתור בתוכו. וכש"לתור" פירושו, (ע"פ
המלון העברי המרוכז של אבן־שושן).

1. סיר, עבר במקום כדי להתבונן ול־
הכירו מקרוב. 2. רגל, חקר מקום מסוים
כדי לגלות את מקומות התורפה שלו או
את סודותיו. 3. חקר, דרש. המושג
"לתור" בהקשרו כאן, מועשר, ונותן לסי־
טואציה שבשיר, יתר עומק ומרחב.

גם בצרוף "מחצבים נדירים" גלומות
אפשרויות, אסוציאציות רבות, שמתייח־
סות אל התכולה הנפשית האינדוידו־
אלית של כל אחד. גם היכולת להגיע
לתכולה זו והיכולת לדלות אותה ממע־
מקי הנפש, היא אינדוידואלית :

"...ובודאי נעלה מחצבים נדירים ;

מי הרבה,

ומי מעט.

מי פתאום !

ומי לאט לאט..."

ב. שירים "חיצוניים", כמו — לסוס
ירוד דם, אבא ירח, שערים, בבית הספר
החדש, צרופים, מול האח, החדר התכול,
האורח השתקן ועוד, — שירים בהם
מביט הילד אל מעשיו ואל הנעשה בסבי־
בתו. שירים המתארים חוויות "חילר־
ניות" של ילדים בתוך עולמם, או שנות־
נים ביטוי שירי לאזויות־ראייה של ילדים.
בשיר המתאר את ההזדמנות הנפתחת
פני ילדה המגיעה לבית־ספר חדש, למ־

של, כותבת עדולה —

"...או בגלל שאיש לא מכיר אותי פה

פתאום נעשיתי טובה שכזו ?

כי אם אין יודעים שהיית עצלנית

מה איכפת לך עכשיו להיות

גאונית ?"

ג. שירים שהם צרוף של שני הסוגים
הנ"ל : תאור חיצוני כלשהו + התייחסות
רגשית־נפשית. כמו — הבית ממנו החושך
יוצא, סבתא, פית האש, לב הבית, להיות
רך לב, היום הנוף פתוח במיוחד, עצוב
— חם ועוד.

בדברים שקרא פסח מילין, מאגודת
הסופרים, בשם הועדה שהחליטה להע־
ניק לספרה זה של עדולה את "פרס
למדן", פרס עיריית רמת־גן לספרות יל־
דים, תשמ"ג — נאמר בין השאר :

"עולם המבוגרים על תהיותיו ושאלו־
תיו מועבר אל עולם הילדים... גם כאן
יש שאלות, אך כבר בתוכן אנו מוצאים
את התשובות ואת מוסר ההשכל שעמן.
ועם שאנו נמצאים בתחום שירת הילדים,
הרי תיאוריה המלווים שאלות, הופכים
ממשויות מתחום שירת המבוגרים... יד
האמן של המשוררת בונה לנו תבניות
נוף, תמונות של מושגים, כגון — אור
ואויר, ירח וים, בצורה כה חיה, כאילו
יכולים אנו למשש אותם..."

"היום אני אינני" — הוא ספר, שכל
שיר בו הוא מגע־רך, ליטוף אוהד. שבכל
שיר שבו יש מבע רגיש ומבין לעולמו,
הפנימי כחיצוני, של הילד.

